

Esquire_

VIATA MEA ÎN DOSARELE LOR

Când, după zece ani de cereri și presiuni, SRI a acceptat să facă publice dosarele de Securitate, politica românească a fost zguduită de verdicte de poliție politică și deconspirări. La oamenii de rând, care au așteptat ani să-și vadă dosarele, nu s-a prea gândit nimeni. Unii au plâns discret, alții s-au enervat, alții au leșinat la citirea lor. Pentru ei, dosarele de Securitate sunt niște cutii cu surprize ce le pot da viața peste cap pentru totdeauna. *Text și fotografii de Dia Radu*

Vasile Gavrilesco, 71 de ani, în biroul său din Horezu.

Vasile Gavrilesco n-a uitat niciodată acea dimineață din mai 2001. Plecase din Horezu de dimineață, când soarele nu împlânzise încă aerul aspru. Nu dormise toată noaptea, consumat de curiozitatea vederii dosarelor lui de Securitate. Undeva printre paginile lor trebuiau să fie și manuscrisele romanelor lui confiscate de comuniști. Venise la București să le recupereze. Când trenul a șuiert oprirea în Gara de Nord, și-a pus tașca în spate și a plecat legănat spre sediul din strada Dragoslavele.

„Bine ați venit, domnule Gavrilesco”, l-a întâmpinat o tânără angajată de la Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității. „Câte dosare să vă aducem?”

Își căuta bricheta și pachetul de țigări și a răspuns într-o doară. „Păi, aduceți-le pe toate.”

A hotărât că poate să savureze o țigară înainte să intre în sala de lectură. Era prea devreme ca să fie plin acolo. Mesele miroseau a proaspăt spălat și ferestrele deschise aduceau un aer reavăn. Gavrilesco s-a sprijinit în spătarul scaunului și s-a lăsat pradă amintirilor. Imagini, sunete, întâmplări, cioburi risipite din viața lui.

ERA SINGUR ACASĂ în dimineața aceea de 23 noiembrie 1972. Soția lui se internase în spital. Ceaiul fierbea pe reșou în ibricul emailat, când a auzit bătăi în ușă. Trei securiști îmbrăcați în civil i-au vânturat pe sub nas un ordin de percheziție și o scrisoare anonimă care îl acuza de contrabandă cu pietre prețioase și deținere de valută. Lui Gavrilesco i s-a părut amuzant. Le-a dat drumul să caute.

Au aruncat demonstrativ câteva cărți din bibliotecă și s-au îndreptat spre bucătărie. În stânga era o măsuță de toaletă, cu sertarul plin cu lenjeria copiilor și cu jucării. S-au dus direct la ea, au scos sertarul și l-au golit. Au deșurubat cu răbdare fundul dublu și au găsit manuscrisele. Patru caiete dictando. Patru romane anticomuniste. Gavrilesco n-a mai putut să zică nimic. A simțit cum i se înmoaie picioarele.

După o zi și o noapte de declarații la Miliție și la Securitate, a plecat la spital. S-a așezat pe pat lângă soția lui și i-a povestit tot. Ea l-a privit neîncrezătoare și l-a dojenit: „Ei, dacă te ții de prostii...”.

PE AURORA O CUNOSCUSE ÎN 1955. El avea 18 ani, ea 16 și erau colegi de liceu la Craiova. A văzut-o prima oară într-o dimineață, când soseau la școală. Era o fetișcană blondă, mignonă, bine dispusă. Aerul ei naiv și fragil l-a cucerit imediat. Lui îi plăcea literatura. Ei îi plăcea să-l asculte.

Gavrilescu avusese o copilărie grea. Mama lui a fost dată afară de la fabrica de bomboane unde lucra, pentru că nu putea munci din cauza sarcinii. Neputând să-și plătească chiria, a fost evacuată. Gavrilescu a venit pe lume în câmp, orfan de tată. La șapte ani a intrat copil de trupă în armata regală. S-a atașat de comandantul lui ca de tatăl pe care nu l-a avut niciodată. Când acesta s-a împușcat, desemnat definitiv la gândul că au preluat comunistii puterea, Gavrilescu a făcut o criză de panică. De disperare, s-a împușcat și el în inimă, dar glonțul a ricoșat cumva și a trecut pe sub coasta stângă; a fost salvat de doctori. La 14 ani a luat examenul la Școala de Marină din Constanța, dar nici nu începuse bine anul și un comandant a venit să-l anunțe să-și facă bagajul. „Predai cazarmamentul și dispari!” Trecutul de copil de trupă în armata regală nu-l recomanda pentru marina comunistă.

Știa de pe atunci că nu va face niciodată pace cu regimul. La un an după ce a terminat liceul, Gavrilescu a înființat o organizație de luptă și rezistență anticomunistă. Aurora s-a oferit să-i fie alături. Credeau în același ideal al libertății și al democrației. Gavrilescu era mândru de ea, era singura persoană în care avea deplină încredere. Îi dăduse o armă și o învățase să o folosească. Organizaseră oameni, adunaseră arme și visau la o revoluție anticomunistă în România, o revoluție care să atragă atenția și sprijinul americanilor.

Nu mai că americanii n-au mai venit, iar flacăra entuziastă ce îi cuprinsese pe colegii lui a început să se stingă. A început să-i bănuiască pe unii dintre ei că informează Ministerul de Interne despre întâlnirile lor. Doi ani mai târziu suspiciunea i s-a adevărat. Securitatea îi căuta prin Craiova și singura soluție valabilă pentru soții Gavrilescu părea fuga în Occident.

Au plecat în decembrie 1958. S-au îmbrăcat bine, și-au luat fiecare pistolul și niște fiole cu gaz de luptă. În buzunarul drept de la pantaloni, Gavrilescu și-a pus o busolă militară nemțească, Bézard Kompass, și în cel stâng de la haină, o hartă detaliată. Au ajuns până la Timișoara, de unde au luat un tren personal, spre Iamu Mare. Când trenul s-a oprit la un semnal aproape de graniță, au coborât pe furiș. Era noapte și frig și ghetele lor scârțâiau pe zăpadă. Ea a aprins o brichetă să facă lumină. Acul busolei a ezitat puțin și apoi s-a oprit spre nord. Au plecat spre vest, spre Iugoslavia. Gavrilescu mai făcuse drumul dus-întors de câteva ori, pentru a obține ajutor financiar de la mișcările iugoslave de dreapta. Nu era mare șmecherie.

Trebuia doar un moment de neatenție al soldaților și ar fi putut trece de punctul cel mai dificil. Mai rămânea apoi să străbătă tiptil câmpurile acoperite cu zăpadă. N-au mai apucat însă să treacă de grăniceri. I-au mirosit câinii și au început să latre. Speriați, s-au ascuns în niște boscheți de porumbe. Cu puțin noroc ar fi putut scăpa neobservați. Când patrulele călare au început să se apropie, Aurora s-a speriat și a tras un foc de armă care i-a deconspirat. Grănicerii i-au dus la pichet, pentru constatări. Într-un

final, au fost întorși la Craiova și dați pe mâna Securității.

Timp de mai multe luni au trecut prin anchete și interogatorii. În primăvara următoare li s-a intentat proces. Un proces lung, ce a ținut până noaptea târziu. Din sala de judecată i-au dus pe fiecare în celule, în așteptarea verdictului. Gavrilescu l-a rugat atunci pe șeful de escortă să-i permită să discute cu Aurora la vorbitor. Au primit cinci minute. Erau oboșiți după tot ce se întâmplase. Nu știau ce să-și mai spună.

– Or să ne închidă. Or să ne ducă separat.

– Să-mi scrii, i-a spus ea.

– Și tu mie. Te iubesc!

– Și eu!

Cinci minute au trecut ca un foc de pistol. A doua zi au primit sentințele. Gavrilescu a rugat instanța să fie judecat singur și să preia și culpa soției. L-au întrebat câți ani împlinește. 22, a răspuns el. „Păi, 22 îți dăm și noi.” Soției i-au dat 12. Pe Gavrilescu l-au închis la Gherla, pe Aurora la Miercurea Ciuc.

ÎN 1964, GUVERNUL lui Gheorghe Gheorghiu-Deja dat un decret de grațiere a deținuților politici. Aurora a fost eliberată în iunie și s-a întors la Craiova. El a ieșit în august. A luat trenul direct spre casă. Trecuseră cinci ani în care se gândise la ea zi de zi. Și-a făcut reproșuri, și-a inventat culpe și a regretat enorm că a tras-o după el în detenție. A găsit-o seara, în apartamentul fratelui ei, după ce întrebuse de ea prin oraș. Când s-au văzut a vrut s-o strângă în brațe, să compenseze cu o îmbrățișare prelungă toate nopțile de singurătate. Ea l-a primit binevoitoare, dar distantă. Sclipirea de altădată a ochilor i se stinsese.

Au reluat firul zilelor de demult. Timpul trecea și relația cu Aurora devenea tot mai rece. Undeva, se rupsesse ceva. Îngrijorarea din căsnicie și teama de noile schimbări politice îl făceau să se simtă prins într-o colivie fără ieșire. Într-o zi, i-a mărturisit:

„O să fie și mai rău, acum că a venit Ceaușescu. Ascultă ce-ți spun. Am să plec dincolo. Dar singur de data aceasta. Dacă ajung cu bine, am să fac totul să vii și tu.”

Aurora a fost de acord.

Gavrilescu s-a antrenat cu gantere timp de un an de zile. A mers regulat la ștrand. Iar într-o seară de vară, a plecat pe lângă Turnu Severin. La graniță, pământul era proaspăt arat. Ca să nu lase urme, s-a înfășurat într-o folie de nailon și s-a rostogolit până la Dunăre. S-a aruncat în apă, pe lângă coada insulei Șimian, și nu s-a mai oprit decât pe celălalt țărm. Când a ieșit, era cu adevărat fericit. S-a predat direct autorităților iugoslave, care ar fi trebuit să-i acorde azil politic, așa cum le acordase și altor fugari. Ce nu știa era că Ceaușescu, proaspăt sosit la putere, încheiase un acord cu Tito pentru oprirea transfugilor. La mijlocul Dunării, pe un pod de vapoare, cele două părți au făcut

tranzacția. Românii au descărcat două tone de sare, iar sârbii l-au returnat pe Gavrilescu.

Au urmat alte anchete, alt proces și privirea plină de reproș a soției. A fost din nou condamnat și închis. Când a ieșit, fetița lui, născută în timpul detenției, avea deja patru ani.

Atunci s-a hotărât să scrie. În fața unui sistem care oprima individul și îi răpea libertatea, nu se mai putea lupta cu arme. N-a îndrăznit să scrie acasă. Spunea la

întreprindere că lucrează ca electrician pe teren și se fofla. Așeza caietele în spatele dublu al genții cu scule și pleca la plimbare. Câteodată observa în spatele lui o „codiță” – un organ de Securitate care îl urmărea prin oraș. Dacă îl vedea, știa că cel puțin o oră trebuie să-l zăpăcească pentru a-și pierde urma.

Într-un moment de neatenție și trăgea ușa după el. Acolo răsuflea în sfârșit ușurat și înjura în gând toate scursurile de la Securitate care îi mâncau viața, încălcau drepturile omului și îl privau de libertate. Uneori îi venea să plângă. Alteori voia să-i rupă în bătaie. Își aprindea pe pipăite câteva lumânări și începea să scrie.

Știa cu ce va umple acest manuscris pentru că îl scrisese în cap de câteva ori, în timp ce era în pușcărie. Acolo, lipsit de orice alte mijloace, scrisese poezii pe talpa bocancului. O murdărea cu puțin var umed până forma o peliculă și zgăria apoi cu o jumătate de nasture. Scria pentru a se elibera și a lăsa mărturie despre personaje reale întâlnite afară sau între pereții închisorii. Un soi de dicționar de povești cu călăi și victime ale regimului comunist. Scria până târziu, când firele subțiri de lumină ce se strecurau pe la țâțâna ușilor de tablă se făceau tot mai pale. Liniștea i se risipea la gândul plecării. Unde va ascunde caietul? Dacă îl vede cineva ieșind din cimitir? Dacă va da nas în nas cu maiorul Iovan, securistul care îl ținea sub urmărire, când deschide ușa cavoului? Parcă îi auzea vocea batjocoritoare: „Aici îmi erai, Sile Gavrilescu?”.

Într-o după-amiază, fiindcă grijile nu-i mai dădeau pace, s-a apucat de treabă. A construit o măsuță de toaletă cu sertar. I-a făcut un fund dublu, prins în șuruburi și acolo a pus manuscrisele. A lăsat măsuța în bucătărie, ca să nu atragă atenția. N-a vorbit niciodată nimănui despre asta. Doar Aurora știa.

CONTRAR AȘTEPTĂRILOR, Gavrilescu nu a fost închis din nou. Când i s-au găsit manuscrisele, lipsea din dosar doada clară că a difuzat ceea ce a scris. Simplul fapt că le ținea ascunse n-a fost un argument destul de categoric. Dosarul a fost închis, fără un rezultat „satisfăcător”.

Gavrilescu a încetat să mai scrie. A încetat să-și mai vadă colegii de organizație. A încetat să mai primească vizite. Bănuia că este turnat. Frustrărilor li s-au adăugat suspiciunile, care îl țineau departe de prieteni și chiar de colegii din întreprinderea unde continua să lucreze ca electrician. A ales singurătatea și tăcerea.

În 1985, partidul a trimis la Craiova o listă cu insurgenții fără șansă de reabilitare pe care intenționa să-i exileze. Guvernul dorea să spele imaginea de republică dictatorială în fața Occidentului și nu mai risca nici să-i închidă, nici să-i lichideze. Gavrilescu era pe lista celor declarați „apatrizi”. I s-a retras cetățenia română. Rămăs fără țară, nu-i mai rămânea decât să bată la ușa consulatelor pentru a primi azil politic. I l-au acordat francezii.

A părăsit țara alături de Aurora și de cei doi copii, o fată ajunsă la vârsta admiterii la facultate și un băiat de liceu. Spera ca plecarea să fie un nou început și pentru căsnicia lor. Spera să regăsească entuziasmul de altădată al soției și iubirea pierdută pe parcurs. După zile grele de adaptare petrecute în căminul de emigranți politici și pe șantierul unde își găsisse de muncă, și-a dat seama că libertatea pe care o visa era o iluzie. Într-o zi, serviciile secrete franceze i-au semnalat că mai exista un individ ce sosise în Franța în același timp și care purta numele lui. Era

o dublură a Securității. Gavrilescu și-a amintit atunci cum, în drum spre aeroport, un colonel i-a spus, rânjind: „Ai grijă unde mergi, banditul. Mâna Securității e lungă”.

Când a izbucnit revoluția în România, Gavrilescu s-a întors temporar la București cu gândul de a intra în politică, pentru a schimba ceva. I-a trecut repede, convins că politica era tot pentru foștii activiști. Moartea soției sale, în 1991, după lungi suferințe de pancreatită, l-a zguduit din nou. A înmormântat-o în Amiens, în Franța, și doi ani mai târziu s-a hotărât să se întoarcă definitiv în țară. Nu-l mai ținea nimic în Franța. Fata lui fugise la 19 ani cu un fost agent de securitate polonez și rupseseră legăturile, iar băiatul era deja mare, pe picioarele lui.

S-a întors la Craiova alături de o pictoriță româncă, fostă refugiată politic și ea. N-a rezistat prea mult. Mizantropia îi dădea târcoale. Zilele în care ieșea pe stradă și dădea nas în nas cu foștii colonei de Securitate se încheiau în depresie sau furie. Nu reușea să-și înfrângă vanitățile și orgoliile. Îi era imposibil să câștige de partea lui calmul și seninătatea de-a trăi în orașul care odinioară i-a decis soarta.

Avea nevoie de singurătate pentru a sta departe de răutatea celorlalți. A găsit-o într-o văgăună la Horezu, într-un cartier mărghiaș: o casă micuță, cu o verandă ce dă spre pădure. Din curte coboară un drum șerpuit, mărginit de meri. Drumul dă într-un izlaz delimitat cu sârmă ghimpată, și se oprește la râu. Acolo, Gavrilescu și-a construit o masă și o bancă și s-a re-apucat de scris.

„Timpul trecerii tale”, „Steaua reminiscentelor”, „Starea de fapt” – acestea sunt doar câteva dintre cele 17 cărți despre viața lui. Sunt epopei în versuri, ficțiune, memorialistică, toate scrise pentru a se elibera, pentru a găsi, prin confesiune, răspunsurile necesare.

Ar fi 21, dacă le-ar număra și pe cele confiscate de securiști – manuscrise ce ascund între rândurile lor tinerețea lui pierdută și idealurile pentru care a luptat. Asta voia să găsească în teancul de fișe îngălbenite, pe care tânăra angajată de la CNSAS i le-a așezat pe masă în mai 2001.

STĂTEA DEJA DE CÂTEVA ore cu dosarele în brațe, când a dat de declarațiile ei. Chipul i-a devenit livid și a simțit că nu mai are aer. O însoțitoare din sala de lectură a vrut să cheme medicul.

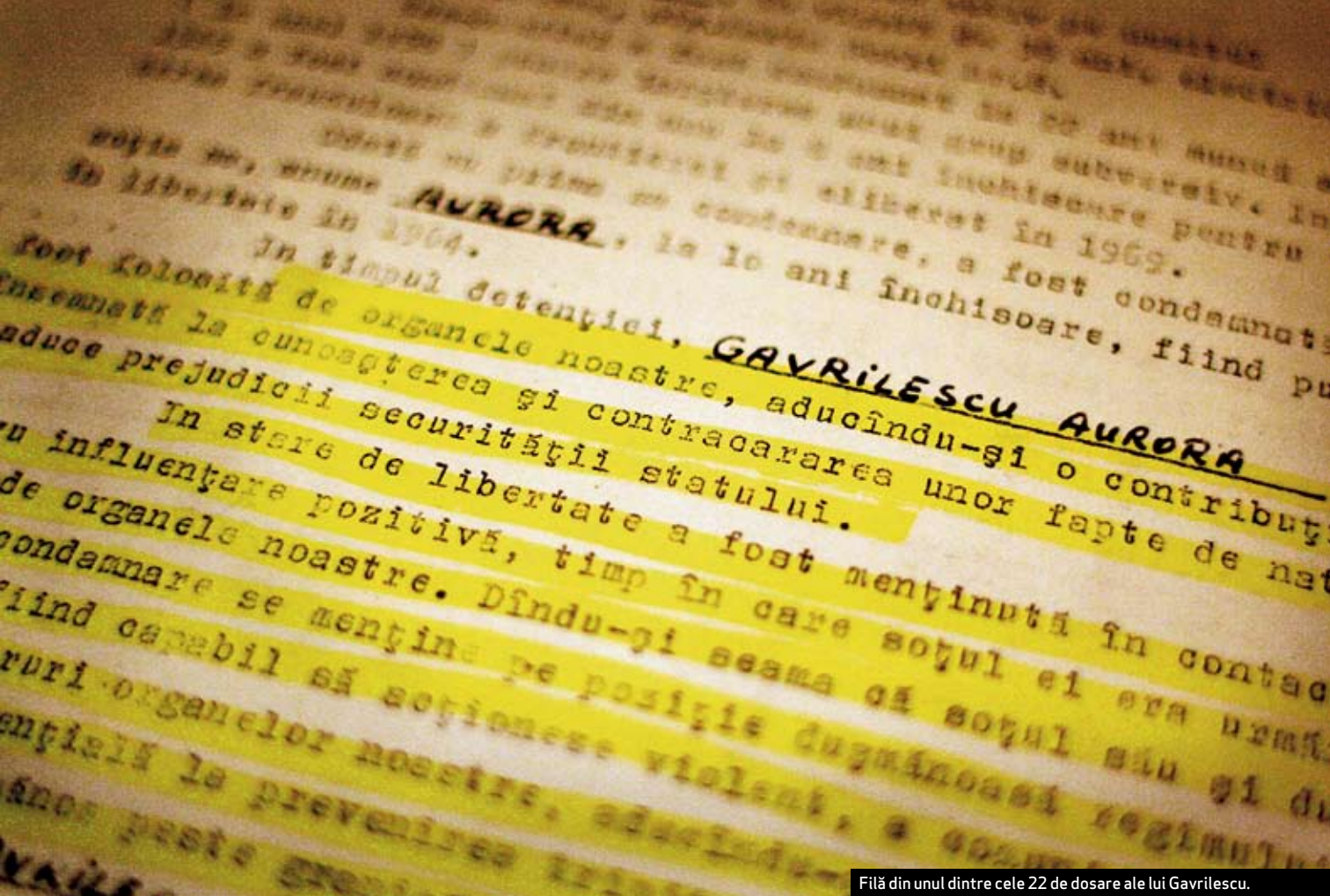
– Ce e, domnule Gavrilescu? Ce ați aflat?

– Uite, nevastă-mea...

I-au adus un pahar cu apă. Foile stăteau desprinse din dosar în fața lui. Una dintre ele – angajamentul de colaborare al soției sale cu oamenii Securității. Semnat în închisoare, chiar pe 5 aprilie 1961. De ziua lui de naștere.

„Subsemnata Gavrilescu Aurora, născută în 1939, pe 22 mai, în Băilești, regiunea Craiova, cu ultimul domiciliu în Craiova, strada Maxim Gorki 8, în prezent condamnată la 12 ani închisoare corecțională, prin prezenta îmi iau angajamentul să colaborez în secret absolut cu organele Securității statului, pe care să le informez la timp despre orice acțiune dușmănoasă pusă la cale împotriva regimului democrat popular din RPR de către deținutele cu care voi veni în contact, cât și de către alte elemente, nefăcând excepție în acest sens nici rudele mele apropiate ori îndepărtate. (...) Acesta îmi e angajamentul pe care îl dau și semnez.”

Câteva foi mai încolo, la finalul unei alte declarații, era o însemnare a maiorului Iovan. „Atenție! Numita Gavrilescu Aurora este în relații intime cu locotenent colonel de Securitate Teberius.”

Filă din unul dintre cele 22 de dosare ale lui Gavrilescu.

Gavrilescu citea dosarele, declarație după declarație, ca pe un roman polițist, cu sentimentul voyeurist că pândește în intimitatea propriei vieți. Nu cea pe care o știa, ci una secretă în care soția lui era o turnătoare și amanta unui securist. A aflat că Securitatea îi pregătise deja dosarul de urmărire cu șapte luni înainte să iasă din a doua detenție. Era considerat un element deosebit de periculos și trebuia supravegheat pas cu pas. Securitatea a pus la cale un întreg arsenal de metode, completat cu cei care aveau să-l toarne. 43 dintre oamenii apropiați lui au fost convinși încetul cu încetul să „coopeze”. I-a găsit printre filele de dosar. Dintre ei, omul de bază al Securității a fost de fiecare dată Aurora.

DAR CE S-A ÎNTÂMPLAT de fapt în toamna lui '72? Cum a ajuns Securitatea să afle de scrierile lui și de locul în care le-a ascuns? Căuta febril un răspuns, făcând slalom prin sutele de foi marcate „strict secret”, când a dat, în sfârșit, peste el. Era o declarație făcută pe 20 iunie 1972 la Inspectoratul Județean Dolj de către soția lui.

„Cu un an și ceva în urmă a început munca la redactarea unor scrieri. Conținutul acestora este profund dușmănos, revoltător chiar (...) Într-o ocazie îmi spunea că ar fi bucuros să vorbească măcar jumătate de oră la Europa Liberă, în scopul de a defăima și ponegri realizările din țara noastră. Ascultă și rămâne influențat de acest post (...) Mă ofer să dau organelor de Securitate lucrarea ce o scrie soțul meu, pentru o perioadă scurtă de timp, pentru a fi consultată, dar numai în împrejurarea ca el să fie plecat în vreo delegație, în special la București, unde și-a manifestat dorința de a merge curând.”

Documentul era însoțit de o notă de lucru: „Se lucrează la elaborarea și aplicarea unei combinații de intrare în secret în

posesia lucrării ce o scrie Gavrilescu Vasile. Se pune cu necesitate problema introducerii mijloacelor [de tehnică operativă] la domiciliul lui G. În acest timp G. va fi asigurat prin filaj, fiindu-i organizată trimiterea la București, pentru procurarea unor materiale necesare întreprinderii în care lucrează. Maior Iovan Constantin.”

Securitatea a întocmit apoi un plan de acțiune, despre cum avea să fie „lucrat” Gavrilescu. Aveau să-i instaleze microfoane pentru a i se cunoaște mai bine „activitatea dușmănoasă”, dar și pentru a preveni scoaterea din țară a scrierilor. Au făcut un studiu rapid asupra locuinței și au concluzionat că pot instala „aparatură de măsură și control” în apartament.

Pe data de 12 august 1972, „obiectivul” a fost trimis pentru două zile în delegație la București. Aurora a fost invitată la o discuție la Securitate. Copiii erau plecați la grădiniță, deplasarea lor fiind la rândul ei supravegheată.

Pentru că la etajul casei unde locuia Gavrilescu stăteau și două femei în vârstă care nu plecau niciodată de acasă, s-au luat măsuri ca sectoristul ce răspundea de imobil să adune locatarii într-un apartament pentru o discuție despre vizele de flotant.

Nu în ultimul rând, pentru a preveni o vizită neanunțată, cele două scări de urcare au fost supravegheate de către ofițeri desemnați să îndepărteze musafirii nepoftiți. Instalarea echipamentelor de supraveghere a durat aproape două ore și a constat în „străpungerea zidului din interior spre exterior al camerei obiectivului, montarea unui microfon ce a fost preluat prin fir direct în exterior la circuitul telefonic fictiv care a fost tras simultan cu efectuarea lucrării”.

Pentru a acoperi zgomotul produs de burghiu la perforarea peretelui, securiștii au intrat în apartamentul vecin și au pornit tare aparatul de radio.

CUM ÎȚI IEI DOSARUL DE LA CNSAS

CINE POATE AVEA ACCES LA DOSAR?

Cetățenii români și cei străini care au avut cetățenie română după 1945.

CUM SE OBTINE?

Se formulează o cerere în scris la sediul CNSAS - personal sau prin reprezentant (cu procură notarială). La cerere se anexează actul de identitate. Dacă titularul este decedat, se anexează documentele care îndreptățesc petiționarul să consulte dosarul (certificat de naștere, certificat de deces etc.).

CE SE POATE CERE?

- Consultarea dosarelor și a materialelor în-tocmite de Securitate.
- Copii din aceste dosare - contra unei taxe.
- Adeverințe privind colaborarea sau necolaborarea cu Securitatea.
- Identitatea agenților și a colaboratorilor care au contribuit cu informații la respectivul dosar.

CNSAS va răspunde petiționarului în decurs de 30 de zile de la depunerea cererii. Dosarele se consultă la sediul CNSAS, în sala de lectură.

Adresă: Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, Strada Matei Basarab nr. 71, sector 3, București. Telefon: 021/326.13.41. Web: www.cnsas.ro

De atunci, Gavrilescu a fost supravegheat 24 de ore din 24 și fiecare cuvânt rostit i-a fost contabilizat. Manuscrisele lui secrete fuseseră deja citite de Securitate. A fost doar o chestiune de timp și de inspirație pentru a înscena ridicarea lor.

ÎNTR-O ZI DE DECEMBRIE 2007, Gavrilescu traversează grăbit Piața Romană. Bucureștiul îl stânjenește. Forfota continuă, mizeria, fițoșenia tinerilor care trec pe stradă, paltoanele colorate și râsetele stridente - o tinerețe fără griji care lui i-a lipsit, pierdută între pereții pușcării ei sau înecat în visele de libertate.

Acum e un bărbat de 71 de ani, cu caschetă pe cap, palton scurt și tașcă în mână, care își face loc stingher printre ceilalți, cu privirea pierdută într-un punct fix. A venit la București să mai ridice un dosar de la CNSAS. De șase ani este chemat periodic să mai ia câte un vraf de documente proaspăt găsite.

Nu poate să nu le ridice. Citirea lor e un rău necesar, o experiență masochistă, dar singura capabilă să-l vindece. De când le-a deschis prima oară, nu există zi să nu se gândească la ce a descoperit în ele. Câteodată, un detaliu minor dintr-un raport deschide uși nebănuite prin care își vede trecutul în altă lumină.

Afundat în canapelele de catifea tocită din biroul lui de la Horezu, petrece ore întregi rumegând fiecare informație până la epuizare. Când simte că nervii i-au obosit, se așterne

să scrie. Își distilează suferința în cuvinte, încercând să găsească o logică și un sens în tot ce s-a întâmplat, să controleze, scriind, ceea ce n-a putut controla trăind. De ieșit iese foarte rar, iar prietenii îl ocolesc pentru că este genul care „nu uită”, care nu reușește să se adapteze noilor realități. Pentru ei, Gavrilescu este un sucit incomod, care nu se poate abține să nu readucă în discuție trecutul, de fiecare dată. Pe unii i-a sunat de îndată ce a aflat din dosare că îl trădaseră. A vrut să le spună la telefon că știe și că nu e cazul să mai

Peste 40 de apropiați l-au turnat pe Gavrilescu Securității. Se estimează că, sub comunism, unul din 20 de români era informator.

mimeze prietenia cu el. Printre ei sunt și toți foștii lui colegi de organizație, descoperiți fără excepție drept colaboratori ai Securității.

Gestul lor nu înseamnă însă nimic pe lângă suferința pe care a resimțit-o aflând de soția lui. Aurora a fost pentru el unica, marea iubire, în jurul căreia și-a țesut viața. A încercat să nu fie vindicativ, să îi găsească scuze și justificări, dar n-a putut trece peste. Trădarea ei a devenit obsesie permanentă.

Parcă și mai dureros e să știe astăzi că tot ce a trăit a fost

o fantezie, că eroismul și curajul cu care se mândrea când scria prin cavouri sau trecea Dunărea înot au fost victorii false, mici bucurii permise de sistem.

Cele 22 de dosare nu i-au adus înapoi forța și energia din tinerețe și nici cele patru romane care ar fi putut să-l facă celebru. Securitatea i-a lăsat totuși un cadou destul de prețios, cu care să-și ocupe timpul liber la bătrânețe: un puzzle din 22.000 de file cu antet, care trebuie reasezate cu grijă, pentru a-i dezvălui povestea vieții. Așa cum a fost ea de fapt. ■